

Філологічний факультет
Катедра української мови імені проф. Івана Ковалика

"ЗАТВЕРДЖУЮ"



В.о. декана філологічного факультету

Роман КРОХМАЛЬНИЙ

“30” серпня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Українська морфологія

освітній рівень	перший (бакалаврський)
галузь знань	03 Гуманітарні науки; 01 Освіта /Педагогіка (шифр і назва галузі знань)
спеціальність	035 Філологія; 014 Середня освіта (шифр і назва спеціальності)
спеціалізація	035.01 Українська мова та література; 14.01 Середня освіта (Українська мова і література) (шифр і назва спеціалізації)
освітня програма	Українська мова та література Середня освіта (Українська мова і література)
Факультет	філологічний

Робоча програма навчальної дисципліни **Українська морфологія** для здобувачів освіти спеціальностей 035 Філологія (спеціалізація 035.01 Українська мова та література) та 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)


Розробник – Асіїв Л. В., доцент, кандидат філологічних наук

Робочу програму розглянуто і схвалено на засіданні кафедри української мови імені проф. Івана Ковалика

Робочу програму розглянуто і схвалено на засіданні кафедри української мови імені проф. Івана Ковалика

Протокол від “ 29 ” серпня 2022 року № 1

Завідувач кафедри


(підпис)

(Купчинська З.О.)

(прізвище та ініціали)

«29» серпня 2022 р.

Робочу програму ухвалила Вчена рада філологічного факультету

Протокол від “30 ” серпня 2022 року № 1

“30” серпня 2022 року

Голова


(прізвище та ініціали)

(Крохмальний Р.О.)

підпис)

(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітній рівень, спеціальність	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма здобуття освіти
Кількість кредитів - 3	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки; 01 Освіта/Педагогіка	Вибіркова
Модулів - 1	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Рік підготовки III-й
Змістових модулів -3	Спеціальність: 035 Філологія; 014 Середня освіта Спеціалізація: 035.01 Українська мова та література 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)	Семестр 5
Загальна к-сть год. -90 (32 (ауд), 58 (сам.роб.))		Лекції- 32 год.,
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3,5		Самостійна робота 58 год.
		Вид контролю: залік

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить (%):
для денної форми навчання – 35,5 %

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: розкрити об'єкт та предмет морфонології, її місце серед інших мовознавчих дисциплін, показати основні тенденції розвитку української морфонології та проблеми, які стоять перед нею, зосередити увагу на типових для української мови морфонологічних явищах та методах їх дослідження.

Завдання: формувати у студентів чітке розуміння морфонологічних особливостей української літературної мови, навчити їх описувати різноманітні морфонологічні явища, розуміти історичні причини їх появи та особливості формування сучасної морфонологічної системи; з'ясувати вплив позамовних чинників на функціонування морфонологічних явищ.

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких **загальних компетентностей:**

ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 3. Здатність критично мислити та бути самокритичним.

ЗК 5. Здатність до пошуку та аналітичної оцінки інформації з різних джерел.

ЗК 6. Уміння виявляти, формулювати, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 11. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 12. Здатність застосовувати знання теоретичні знання на практиці.

ЗК 13. Уміння використовувати інформаційні та комунікаційні технології при вирішенні стандартних завдань професійної діяльності.

ЗК 14. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

фахових компетентностей:

ФК 1. Розуміння сутності філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 2. Базові уявлення про мову як особливу знакову систему, її природу та функції, про генетичну та структурну типологію мов світу; фонетичний, лексичний, граматичний рівні мови.

ФК 3. Здатність застосовувати знання з теорії, історії української мови та літератури.

ФК 4. Уміння аналізувати просторові (горизонтальні) та соціальні (вертикальні) різновиди мови, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ФК 8. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формах, у різних жанрах, стилях і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань в усіх сферах життя.

ФК 10. Професійні знання й уміння з обраної спеціалізації.

ФК 11. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних фактів, інтерпретації текстів.

ФК 12. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 13. Розуміння значення всіх підсистем мови для вироблення вмінь аналізувати мовні одиниці, визначати їх взаємодію та характеризувати лінгвальні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ФК 15. Здатність проводити кваліфіковану комунікативну діяльність у різних вимірах жанрово-стильової диференціації мови.

ФК 16. Здатність здійснювати лінгвістичний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ФК 17. Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мови;

та досягнення **програмних результатів навчання:**

ПРН 1. Використовувати українську мову як державну в усіх сферах суспільного життя, зокрема у професійному спілкуванні.

ПРН 3. Ефективно та результативно працювати з інформацією: добирати необхідний фактаж із різних джерел, критично аналізувати й інтерпретувати його, впорядковувати, класифікувати та систематизувати.

ПРН 8. Застосовувати філологічні знання для розв'язання професійних завдань.

ПРН 9. Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології для вирішення різнопланових завдань у професійній діяльності.

ПРН 10. Виділяти галузі філології й окреслювати коло їх основних проблем.

ПРН 11. Знати систему мови.

ПРН 13. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН 15. Виокремлювати мовні одиниці та визначати їх взаємодію. Характеризувати лінгвальні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 17. Використовувати мову(и), що вивчається(ються), усно та письмо, у різній жанрово-стильовій парадигмі та реєстрах спілкування, для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ПРН 18. Здійснювати лінгвістичний аналіз різножанрових текстів.

ПРН 19. Окреслювати основні проблеми дисциплін певних галузей філологічної науки, пояснювати їх взаємозв'язок у цілісній системі знань.

ПРН 20. Демонструвати знання, бути компетентним у предметній сфері обраної філологічної спеціалізації.

ПРН 21. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати мовні, явища, коментувати у відповідному ракурсі тексти різних стилів і жанрів.

ПРН 22. Планувати та здійснювати дослідження в галузі філології на належному рівні.

У результаті вивчення курсу студент повинен:

знати: предмет і завдання морфології, праці українських мовознавців з морфології, проблеми української морфології, типи та види морфологічних явищ, історичні причини виникнення морфологічних змін, різницю між фонетичними та морфологічними чергуваннями, методи дослідження морфологічних явищ;

вміти: виявляти морфологічні явища, визначати їх типи та види, встановлювати причини фонемних змін, з'ясувати регулярність та функціональне навантаження морфологічних явищ, вплив позамовних чинників на функціонування морфологічних явищ.

3. Програма навчальної дисципліни

<i>Змістовий модуль I. Морфологія як наука. Статичний та динамічний аспекти морфології.</i>	
1.	Проблема виділення морфології як окремої лінгвістичної дисципліни. Предмет та завдання морфології, її зв'язок з іншими галузями мовознавства. Поняття <i>морфонема</i> , <i>субморф</i> , наукове обґрунтування та доцільність їх використання в морфологічних дослідженнях. Проблема існування специфічних одиниць морфології.
2.	Роль Празької лінгвістичної школи в становленні морфології як науки. Морфологічні дослідження в українському мовознавстві.
3.	Фонологічна основа морфологічних досліджень. Погляди представників різних фонологічних шкіл на специфіку морфологічних явищ, їх місце та роль у мовній системі та мовленнєвій діяльності. Зміст поняття <i>позиція</i> в фонології та морфології.
4.	Статичний та динамічний аспекти морфології, їх взаємозв'язок.
5.	Природа та функції модифікацій фонемного складу морфем. Дискусія про знаковий характер морфологічних явищ. Особливості функціонування морфологічних змін. Проблема релевантності та регулярності фонемних модифікацій.

<i>Змістовий модуль II. Типи морфологічних явищ. Альтернації та їх типи і види.</i>	
6.	Класифікації морфологічних явищ у сучасному мовознавстві. Зміст понять <i>альтернація</i> (чергування), <i>елізія</i> , <i>аугментація</i> , <i>інтерференція</i> , <i>метатеза</i> , <i>інтерфіксація</i> в різних морфологічних дослідженнях. Проблема упорядкування морфологічної термінології.
7.	Критерії розмежування різних типів чергувань у сучасних мовознавчих працях. Поняття <i>звукові</i> (синхронічні), <i>фонемні</i> (історичні), <i>автоматичні</i> , <i>неавтоматичні</i> ,

	<i>морфонологічні альтернації, внутрішня флексія, їх використання морфологами різних фонологічних шкіл.</i>
8.	Причини виникнення звукових альтернацій у сучасній українській мові. Фонема та її звукове поле. Взаємодія фонемних і звукових чергувань.
9.	Діахронний аспект дослідження морфонологічних явищ. Історичні причини виникнення фонологічних змін в українській мові.
10.	Місце морфонологічних альтернацій у мовній системі. Проблема вибору основного варіанта морфеми з погляду на пряму зміни фонемного складу. Критерії визначення початкового альтернанта та виділення ступенів чергування.

<i>Змістовий модуль III. Морфонологія основи та просодична морфонологія. Роль морфонологічних засобів у системі мови.</i>	
11.	Елізія як морфонологічне явище. Поняття <i>усічення</i> та <i>дієреза</i> . Морфемний статус сегментів, які усікаються.
12.	Аугментація (інтерфіксація) – один із типів модифікацій фонемного складу морфем. Критерії визначення морфемної належності нарощення. Зміст поняття <i>інтерфікс</i> у мовознавчих працях.
13.	Проблема виділення інтерференції (накладання морфем, накладання морфів) як окремого типу морфонологічних явищ. Інтерференція і поділ слова на морфеми.
14.	Дослідження морфонологічних явищ у межах словотвірного типу. Поняття <i>морфонологічна модель</i> .
15.	Роль морфонологічних явищ у формо- та словотворенні сучасної української літературної мови. Ієрархія різноманітних морфонологічних засобів у системі мови. Проблема виділення просодичної морфонології, її предмет та завдання. Погляди на наголос як фонологічне та морфонологічне явище в сучасному мовознавстві.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Денна форма				
	Усього	у тому числі			
		л	п	інд.	с р с
1	2	3	4	5	6
Модуль I					
Змістовий модуль I. Морфонологія як наука. Статичний та динамічний аспекти морфонології.					
Тема 1. Проблема виділення морфонології як окремої лінгвістичної дисципліни. Предмет та завдання морфонології, її зв'язок з іншими галузями мовознавства. Поняття <i>морфонема</i> , <i>субморф</i> , наукове обґрунтування та доцільність їх використання в морфонологічних дослідженнях. Проблема існування специфічних одиниць морфонології.	4	2	-	-	2

Тема 2. Роль Празької лінгвістичної школи в становленні морфонології як науки. Морфонологічні дослідження в українському мовознавстві.	6	2	-	-	4
Тема 3. Фонологічна основа морфонологічних досліджень. Погляди представників різних фонологічних шкіл на специфіку морфонологічних явищ, їх місце та роль у мовній системі та мовленнєвій діяльності. Зміст поняття <i>позиція</i> в фонології та морфонології.	6	2	-	-	4
Тема 4. Статичний та динамічний аспекти морфонології, їх взаємозв'язок.	6	2	-	-	4
Тема 5. Природа та функції модифікацій фонемного складу морфем. Дискусія про знаковий характер морфонологічних явищ. Особливості функціонування морфонологічних змін. Проблема релевантності та регулярності фонемних модифікацій.	6	2	-	-	4
Разом – змістовий модуль I	28	10		-	18
Змістовий модуль II Типи морфонологічних явищ. Альтернації та їх типи і види.					
Тема 6. Класифікації морфонологічних явищ у сучасному мовознавстві. Зміст понять <i>альтернація (чергування), елізія, аугментація, інтерференція, метатеза, інтерфіксація</i> в різних морфонологічних дослідженнях. Проблема упорядкування морфонологічної термінології.	6	2	-	-	4
Тема 7. Критерії розмежування різних типів чергувань у сучасних мовознавчих працях. Поняття <i>звукові (синхронічні), фонемні (історичні), автоматичні, неавтоматичні, морфонологічні альтернації, внутрішня флексія</i> , їх використання морфологами різних фонологічних шкіл.	6	2	-	-	4
Тема 8. Причини виникнення звукових альтернацій у сучасній українській мові. Фонема та її звукове поле. Взаємодія фонемних і звукових чергувань.	6	2	-	-	4
Тема 9. Діахронний аспект дослідження морфонологічних явищ. Історичні причини виникнення фонологічних змін в українській мові.	6	2	-	-	4
Тема 10. Місце морфонологічних альтернацій у мовній системі. Проблема вибору основного варіанта морфем з погляду напрямку зміни фонемного складу. Критерії визначення початкового альтернанта та виділення ступенів чергування.	6	2	-	-	4
Разом – змістовий модуль II	30	10	-	-	20
Змістовий модуль III. Морфонологія основи та просодична морфонологія. Роль морфонологічних засобів у системі мови.					
Тема 11. Елізія як морфонологічне явище. Поняття <i>усічення</i> та <i>дієреза</i> . Морфемний статус сегментів, які усикаються.	6	2	-	-	4

Тема 12. Аугментація (інтерфіксація) – один із типів модифікацій фонемного складу морфем. Критерії визначення морфемної належності нарощення. Зміст поняття <i>інтерфікс</i> у мовознавчих працях.	6	2	-	-	4
Тема 13. Проблема виділення інтерференції (накладання морфем, накладання морфів) як окремого типу морфонологічних явищ. Інтерференція і поділ слова на морфеми.	6	2	-	-	4
Тема 14. Дослідження морфонологічних явищ у межах словотвірного типу. Поняття <i>морфонологічна модель</i> .	6	2	-	-	4
Тема 15. Роль морфонологічних явищ у формо- та словотворенні сучасної української літературної мови. Ієрархія різноманітних морфонологічних засобів у системі мови. Проблема виділення просодичної морфонології, її предмет та завдання. Погляди на наголос як фонологічне та морфонологічне явище в сучасному мовознавстві.	8	4	-	-	4
Разом – змістовий модуль III	32	12	-	-	20
Усього годин	90	32	-	-	58

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Проблема існування специфічних одиниць морфонології.	2
2.	Морфонологічні дослідження в українському мовознавстві.	4
3.	Погляди представників різних фонологічних шкіл на специфіку морфонологічних явищ, їх місце та роль у мовній системі та мовленнєвій діяльності.	4
4.	Взаємозв'язок статичного та динамічного аспектів морфонології.	2
5.	Особливості функціонування морфонологічних змін. Проблема релевантності та регулярності фонемних модифікацій.	4
6.	Зміст понять <i>альтернація (чергування), елізія, аугментація, інтерференція, метатеза, інтерфіксація</i> в різних морфонологічних дослідженнях.	4
7.	Критерії розмежування різних типів чергувань у сучасних мовознавчих працях.	2
8.	Взаємодія фонемних і звукових чергувань.	2
9.	Історичні причини виникнення фонологічних змін в українській мові.	4
10.	Типи і види морфонологічних явищ при формотворенні іменників.	2

11.	Типи і види морфологічних явищ при формотворенні дієслів.	2
12.	Типи і види морфологічних явищ при формотворенні прикметників та займенників.	2
13.	Елізія при словотворенні та формотворенні в сучасній українській мові.	4
14.	Аугментація (інтерфіксація) – один із типів модифікацій фонемного складу морфем.	4
15.	Зміст поняття <i>інтерфікс</i> у мовознавчих працях.	2
16.	Проблема виділення інтерференції як окремого типу морфологічних явищ.	2
17.	Інтерференція і поділ слова на морфеми.	2
18.	Типи та види морфологічних явищ при словотворенні іменників.	2
19.	Типи та види морфологічних явищ при словотворенні дієслів.	2
20.	Типи та види морфологічних явищ при словотворенні прикметників.	2
21.	Ієрархія різноманітних морфологічних засобів у системі мови.	2
22.	Погляди на наголос як фонологічне та морфологічне явище в сучасному мовознавстві.	2
	Разом	58

7. Методи навчання

Лекції, консультації, самостійна робота, презентація, колаборативне навчання, проектно-орієнтоване навчання, дискусія.

8. Методи контролю

Тестування, колоквиум, есе.
Підсумковий контроль - залік

9. Розподіл балів, які отримують студенти (залік)

Поточне тестування та самостійна робота															Су ма
Зм. мод. 1					Зм. мод. II					Зм. мод. III					100
T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6	T.7	T.8	T.9	T.10	T.11	T.12	T.13	T.14	T.15	
6	6	6	6	8	6	6	6	8	8	6	6	6	8	8	

Шкала оцінювання: вузу, національна та ECTS

Оцінка ECTS	Оцінка в балах	За національною шкалою		
		Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку	Залік	
A	91 – 100	5	Відмінно	Зараховано
B	81 – 90	4	Дуже добре	
C	71 – 80		Добре	
D	61 – 70	3	Задовільно	
E	51 - 60		Достатньо	
F	31 - 50	2	Незадовільно	Незараховано
FX	До 30			

10. Методичне забезпечення

Асіїв Л., Пілецький В. Фонетика і фонологія української мови: Збірник практичних, тестових та контрольних завдань. – Львів, 2015. – 300 с.

11. Рекомендована література**Базова**

1. Асіїв Л. Морфонологія: проблеми і перспективи дослідження // Вісник Львівського університету. Серія філологічна. – Вип. 52. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – С. 296 – 305. – Режим доступу: https://philology.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/05/52_2011_asijiv.pdf
2. Воробйова Т.М. Морфонологічні засоби словотворення в українській мові // Питання словотвору. – К., 1979. – С. 113 – 120.
3. Городенська К.Г., Кравченко М.В. Словотвірна структура слова (Відіменні деривати). – К., 1981. – 498 с.
4. Горпинич В.О. Сучасна українська літературна мова. Морфеміка. Словотвір. Морфонологія. – К, 1999. – 207 с.
5. Козленко І.В. Морфонологічні явища в системі словозміни дієслів // Українське мовознавство. – К., 1990 – Вип. 17. – С. 54 – 63.
6. Козленко І.В. Морфонологія словозміни дієслова у сучасній українській літературній мові: Автореф. дис. канд. наук. – К., 1992. – 20 с.
7. Комарова Л.І. Функціональна характеристика морфонологічних альтернацій у системі парадигм іменників // Українське мовознавство. – К., 1990. – Вип. 17. – С. 105 – 111.
8. Коструба П.П. Фонетика, фонологія і морфонологія (їх предмет і місце в науці про мову) // Методологічні питання мовознавства. – К., 1966. – С. 93 – 104.
9. Кравченко М.В. Морфонологічні явища і словотвірна структура слова // Українська мова і література в школі. – 1984. – № 6. – С. 51 – 55.
10. Кравченко М.В. Семантична і морфонологічна валентність словотворчих одиниць у системі віддієслівних дериватів // Мовознавство. – 1988. - № 1. – С. 32 – 37.

11. Кравченко М.В. Словотвірний аналіз дериватів із суфіксом –ин(а) і його похідними формантами //Українська мова і література в школі. – 1987. – № 9. – С. 24 – 31.
12. Кравченко М.В. Явище усічення у системі віддієслівних іменників // Мовознавство. – 1984. - № 3. – С. 32 – 36.
13. Сучасна українська літературна мова. Вступ. Фонетика / За заг. ред І.К.Білодіда. – К., 1969. – 436 с.
14. Федурко М. Морфологія відіменникового словотворення. – Київ-Дрогобич, 2003. – 271 с.

Допоміжна

1. Асіїв Л. Вплив позамовних чинників на функціонування морфологічних явищ // Вісник Львівського університету. Серія філологічна. – Львів, 2004. – Вип. 34. – Ч.І. – С. 48 – 56.
2. Асіїв Л. Елізія фонем у прикметниках української мови // Вісник Львівського університету. Серія філологічна. – Львів, 2006. – Вип. 38. – Ч.І. – С. 10-15.
3. Асіїв Л. Львівська фонологічна школа і проблеми сучасної української морфології / Любослава Асіїв // Україноцентризм наукового сумління: Збірник наукових праць на пошану професора Зеновія Терлака. – Львів: Ліга-Прес, 2014. – С. 75 – 90.
4. Асіїв Л. Нарощення як морфологічне явище в прикметниках сучасної української літературної мови/ Любослава Асіїв // Вісник Львівського університету. Серія філологічна. – Вип. 57 – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – С. 18-25. – Режим доступу: https://philology.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/05/57_2012_Asiiv.pdf
5. Винницький В.М. Наголос у сучасній українській мові. – К., 1984. – 160 с.
6. Горпинич В.О. Відтопонімні прикметники в українській мові. – К., 1976. – 141 с.
7. Залеський А.М. Подовжені приголосні у фонологічній і морфологічній системах української мови // Мовознавство. – 1980. - № 6. – С. 60 – 63.
8. Клименко Н.Ф. Аглютинативність в українському словотворенні // Українське мовознавство. - К., 1990. – Вип. 17. – С. 96 – 104.
9. Клименко Н.Ф., Карпіловська Є.А. Словотвірна морфеміка сучасної української літературної мови. – К., 1998. – 161 с.
10. Ковалик І.І. Основні проблеми вчення про словотвір // Українська мова і література в школі. – 1970. – №№ 10, 11. – С. 22 – 29.
11. Коструба П.П. Основні поняття фонології //Українська мова і література в школі. – 1965. – № 7. – С. 21 – 25.
12. Кравченко М. В. Словообразовательная морфология украинского языка: Автореф. докт. дис. – К., 1990. – 39 с.
13. Кубрякова Є.С., Панкрац Ю.Г. Морфология в описании языков. – М., 1983. – 120 с.
14. Морфемна структура слова. – К., 1979. – 334 с.
15. Словотвір сучасної української літературної мови. – К., 1979. – 406 с.
16. Тимошенко П.Д. Засоби милозвучності (евфонії) української мови // Українська мова в школі. – 1952. – № 4. – С. 3 – 14.
17. Федурко М.Ю. Морфологічні моделі відсубстантивних прикметників із суфіксом –сн- // Мовознавство. – 1993. - № 5. – С. 43 – 49.

12. Інформаційні ресурси

1. Асіїв Л., Пілецький В. Фонетика і фонологія української мови: Збірник практичних, тестових та контрольних завдань. – Львів, 2015. – 300 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://philology.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/05/FONETYKA-0000.pdf> Державна наукова установа “Книжкова палата України імені Івана Федорова” URL : <http://www.ukrbook.net/>
2. Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника URL : <http://www.lsl.lviv.ua/>
3. Львівська обласна науково-педагогічна бібліотека. URL : <https://lonpb.com.ua/>
4. Наукова бібліотека Львівського національного університету імені Івана Франка URL : <https://lnulibrary.lviv.ua/>
5. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. URL : <http://www.nbuv.gov.ua/>